

ใจ

หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

ฟังเทศนาต่อไป วันนี้จะเทศน์เรื่องเครื่องขยายเสียง คือตัว
ของเรานี้แหละ เป็นลำโพงอันหนึ่งสำหรับรับเครื่อง เครื่องของ
เรามันยิ่งร้ายกว่าลำโพงไปเสียอีก มันยิ่งร้ายไปกว่าเครื่องขยาย
เสียงเสียอีก เพราะตัวของเรามีความรู้สึกแล้ว ได้ยินและรู้สึก
แล้ว ลำโพงมันไม่มีความดีใจเสียใจใดเลย ตั้งตัวเฉยๆเป็น
กลางๆอยู่

แต่ใจของเรานั้น ตัวของเรานั้นได้ยินเสียงและเห็นรูป ได้ยิน
เสียง ถูกกลิ่น ลิ่นถูกรสกายถูกสัมผัสแล้ว มันจะต้องดีใจเสียใจ
เกิดกิเลสขึ้น อันนี้มันยิ่งร้ายกว่าลำโพงเสียอีก ประสาทหรือเซลล์
ที่มันอยู่ในกายของเรา ทั้งสรรพางค์หมด อยู่ภายในกาย ก็
เรียกว่ากายประสาท อยู่ทางตาก็เรียกว่า**จักขุประสาท** ที่เกิดทาง
หูก็เรียกว่า **โสตประสาท** ที่เกิดทางจมูกก็เรียกว่า (**ฆานประสาท**)
ประสาททางจมูกอันนั้น เกิดทางลิ้นเรียกว่า**ชีวหาประสาท** กาย
ปสาท มโนประสาท อันนี้เฉพาะตัวใหญ่ๆมันที่มันรู้ทาง

ประสาททั้ง ๖ แต่ตัวปลีกย่อยเล็กๆน้อยๆทั่วสรรพางค์กาย
เรียกว่าประสาท มันรับได้ทั่วทุกแห่งรอบด้านเลย ส่วนลำโพงนั้น
มัน ถ้าหากคลื่นไปเสมอ มันก็ไม่รับ แต่นี่มันรับได้หมด จึงว่ามัน
ร้ายกว่า

จักขุประสาท ตาเห็นรูป เมื่อสัมผัสถูกต้องประสาทเค้า แล้ว
มันนำไปรายงานตัวใจ ใจนั้นรับรู้แล้วออกมา มาคิดมาพิจารณา
วิเคราะห์ มันวิ่งออกวิ่งเข้า ทั้งสองหนสามหน มันจึงค่อยไปรู้สึก
มิใช่ว่าความรู้อันนั้น จักขุประสาทมันไปเห็นรูปแล้ว ไม่ใช่มันจะรู้
ว่ารูปดีรูปชั่ว รูปหยาบรูปละเอียด มันวิ่งเข้าไปรายงานใจ ใจตัว
นั้นจะออกมาคิดค้น มาคำนึง แล้วก็ยังวิ่งเข้าไปอีก วิ่งเข้าให้เกิด
ความรู้สึก เกิดสัญญา เกิดสังขาร เกิดวิญญาณ มันปรุงมันแต่ง
ไปตามลำดับ

ถ้าหากเราไปตามรู้เท่ารู้ทันของพวกนี้เสีย พอกระทบปั๊บ
เท่านั้นนะ มันวิ่งเข้าไปรายงาน แล้วไปรับรู้แล้วก็แล้วกัน ไม่ต้อง
ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ ไม่ต้องออกมาคำนึง ไม่ต้องมาปรุงมา
แต่ง มันก็หมดเรื่อง ใจของเรามันเร็วแสนเร็ว ไม่ทันมัน มันจึง

สามารถจะเกิดกิเลสได้ หูได้ยินเสียง จมูกถูกกลิ่น ลิ้นถูกรสก็
ทำนองเดียวกันนี้ มันสะสมไปด้วยประการต่างๆ มันจึงสามารถ
ให้เกิดกิเลส ที่เรียกว่าปสาท

สมัยใหม่วิทยาศาสตร์เค้าเรียกว่าเซลล์ เค้าเอาแต่เซลล์อัน
เดียว เค้าไม่ได้พูดถึงเรื่องใจ พระพุทธเจ้าท่านพูดถึงเรื่องใจ ทั้ง
ประสาททั้งใจ ถ้าไม่มีใจซะแล้ว มีแต่ประสาท มีแต่เซลล์อันเดียว
ก็ไม่สามารถจะรู้ได้ อย่างคนตาย จิตใจมันหนีจากร่างแล้ว มัน
เซลล์หรือประสาทมันจะใช้อะไรได้ มันก็หมดเรื่องกัน อันนี้หากว่า
มันมีประสาทหรือเซลล์นั้นอยู่ ทำการทำงานร่วมกัน พูดกันง่ายๆ
เรียกว่าใจเป็นตัวกลาง เรื่องมันนี้วิ่งว่อนอยู่นั่น ใจเป็นตัวกลาง
ประสาทรายงานไปถึงใจ มันจึงค่อยออกมาคิดค้น พิจารณาให้
เกิดสัญญา สังขาร ขึ้นโดยลำดับ

ใจนี้แหละเพราะตายแล้วไปเกิดใหม่ได้ ผลของการกระทำ
ร่วมกันทั้งกายทั้งประสาท เมื่อประสาทดับแล้ว ยังเหลือแต่จิต
จิตมันเป็นคนคิด คนปรุง คนแต่ง จิตนี้เป็นคนรับกรรมดีกรรมชั่ว
จิตนั้นเป็นคนรับไปต่างหาก เมื่อไปเกิดใหม่ ไม่ได้เอาเซลล์เก่าไป

หรือประสาทเก่าไป มันไปเอาประสาทใหม่ต่างหาก ออกเกิดมา
ต่างหาก ออกเกิดแล้วก็ใช้ได้ตามเดิม ใจมันไม่จน ใจไม่ทุกข์
เซลล์หรือประสาทมันคอยรอรับให้เกิดใหม่อยู่เรื่อยไป ถ้าไปเกิดที่
ไหนก็มีที่นั่น

ความพิสดารของพุทธศาสนามันต้องมีอย่างนี้ ทาง
วิทยาศาสตร์เค้าจะพิสดารซักเท่าไร พิสูจน์ซักเท่าไรก็เอาเถอะ
พิสูจน์ได้แต่ตัวเซลล์และตัวธาตุ ไม่สามารถจะพิสูจน์ใจได้ ทาง
วิทยาศาสตร์เค้าพูดว่า ธาตุนี้ไม่มี เค้าก็เรียกว่าธาตุอันหนึ่งซึ่ง
เป็นของใหญ่โตรโหฐานที่สุด ธาตุอันนั้นแตกออกไปเป็นโลกเล็ก
โลกน้อย เป็นดวงเดือนดาวต่างๆ มันก็ธาตุทั้งนั้นแหละ มันจะ
เอาอะไรมาพูดนอกจากธาตุแหละ สิ่งที่เห็นที่รู้ นอกจากธาตุแล้ว
ไม่มีอะไรทั้งหมด สิ่งที่ไม่เป็นตนเป็นตัว คือวิญญาณความรู้สึก
อันนั้น เอาอะไรมาพิสูจน์ได้

พระองค์ยังพิสูจน์ได้ว่า มโน วิญญาณธาตุ ต้องรู้สึกอันนี้
เป็นธาตุอยู่ ธาตุนี้แหละเกิดดับๆอยู่อย่างนั้น เกิดขึ้นมาแล้วก็ดับ
ลงไป สลายเป็นของเดิม ท่านอุปมาเปรียบเหมือนกับคลื่น

กระทบฝั่ง มาเป็นตัวเป็นก้อนเป็นลูกคลื่นมา พอมากระทบฝั่ง
แล้วก็สลายเป็นน้ำไปตามเดิม ธาตุนั้นก็มาเป็นตนเป็นตัว ผล
ที่สุดก็สลายออกเป็นดิน น้ำ ไฟ ลม ตามเดิม โลกนี้หาก (เทพ
ขาดตอน) ท่านสอนให้พิจารณาอย่างท่าน ท่านพิจารณามาแล้ว
เห็นแล้ว ชัดแล้ว จึงสอนให้พวกเราพิจารณาตาม เพื่อจะให้เป็น
อย่างนั้นตามท่าน

อย่างพิจารณาเห็นธาตุเป็นธาตุหละคราวนี้ มันจะเป็น
ประโยชน์อะไร ทำอะไรได้รึ มันหากมีส่วนหนึ่งซึ่งจะยึดสมมุติ
บัญญัติ ตามสมมุติบัญญัติอันนั้นมีส่วนอยู่ต่างหาก ถึงแม้จะ
เห็นเป็นธาตุก็ตาม มันจะต้องออกมาใช้กายนี้แหละคือสมมุติ
บัญญัติอันนี้แหละ อยู่ธรรมดานี้แหละ ไม่เห็นแปลกอะไรเลย ก็
ธรรมดาๆ แต่ใจนี้มันไปเข้าไปยึด ใจนี้มันเข้าไปถือ ปัญญา
นั้นรู้เท่ารู้ตัวที่มันเข้าไปยึดไปถือ คนนะกลัวนักกลัวหนา กลัวเห็นจะ
เป็นธาตุแล้ว กลัวจะทำอะไรไม่ได้ เห็นแล้วไม่สั๊กแต่ว่า ลองคิดดู
สิ สั๊กแต่ว่า ไม่ใช่เราไม่ใช่เขา มันจะพูดกันได้หรือคนเรา พูดก็ไม่

รู้ภาษากันนะสิ ถ้าถามถึงตัวคน เช่นนางนั้น นายนี้อะไรต่างๆ ก็
เลยไม่รู้จะพูดอะไรกัน

อาตมาเคยเป็นเด็กเป็นเล็กอยู่ เล่นกับหมู่กับเพื่อน บางคน
นะใจดีใจดี ใครๆก็เรียกแต่ชื่อๆ ชื่อมัน ชื่อ แพ แต่หากว่าคนใจดี
หมู่เพื่อนเรียกมัน มันก็เลยไม่ขาน ถ้าจะพูดกับใคร คนอื่นเค้าจะ
เสียใจเดือดร้อน แล้วมันก็ไม่พูด ไม่พูดแล้วก็หมดเรื่องกัน ไม่พูด
ทำไมจึงว่าไม่พูด มันชอบบกลอยู่ เค้าเรียกว่า แพๆ กัน ไม่พูด ท่ง
นั้นก็ไม่ได้พูด ทำไมจึงไม่พูด ความซื่อซื่อซื่อใด สมมุติบัญญัติ เรา
นี้ยังต้องใช้อยู่ ถ้าไม่ใช้ก็อย่างว่านะแหละ จะเรียกอะไร อย่าไป
กลัว กลัวจะพูดไม่ถูก สมมุติบัญญัติมันมีอยู่นั้นนะ แต่ตัวจิตไม่
ไปยึดไปถือ มันก็เลยไม่มีตนมีตัว ก็เลยไม่มีเรามีเขา ก็เป็นสักแต่
ว่าธาตุ ตรงนั้นจึงต้องใช้สติปัญญาพิจารณาให้รอบคอบ อย่าไป
กลัว เพียงแต่กลัว แต่เราไม่ทำ กลัวจะเป็นอย่างนั้นแต่เราไม่ทำ
ทำให้เป็นอย่างว่านั้น ก็เลยไม่กลัว มันเป็นจริงแล้วหรือเลยไม่
กลัว สมมุติบัญญัติก็เลยเป็นตามความจริงของมัน ก็หมดเรื่อง

กัน นี่แหละพุทธศาสนา สอนสลับซับซ้อนลึกซึ้งมาก **จ บัญญัติ**
โย บัญญัติ ๖ ท่านว่าดังนี้

ชั้นธบัญญัติ บัญญัติเป็นชั้นธ ไม่ใช่สมมุติ สมมุติกับ
บัญญัติต่างกัน สมมุติคือเรื่องโลกเค้าสมมุติไว้แล้ว เรียกไว้แล้ว
เรียกชื่อไว้แล้ว ส่วนบัญญัตินั้นพระพุทธเจ้าบัญญัติทับสมมุติ
นั้นไปอีก เรียกว่าบัญญัติ เรียกว่าชั้นธบัญญัติ **ชั้นธ ๕ รูป**
เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เรียกว่าชั้นธ ๕ ชั้นธบัญญัติ
อายตนะบัญญัติ อายตนะ ๖ บัญญัติทับสมมุติลงไป ที่เรียกว่า
ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ที่เรียกว่าคน ตาของคน หูของคน จมูก
ลิ้น กาย ของคน ไม่ต้องว่าคนแล้ว บัญญัติเป็นอายตนะ ไม่ใช่
ของใคร เป็นอายตนะ **สัจจะบัญญัติ** ของจริงของแท้ไม่
แปรปรวนไปไหน ใครจะว่าไงก็อยู่อย่างนั้น ไม่ว่าก็อยู่อย่างนั้น
เป็นจริงอยู่อย่างนั้น **สัจจะบัญญัติ** **ชั้นธบัญญัติ** **อายตนะบัญญัติ**
อินทรีย์บัญญัติ อินทรีย์ก็เรียกว่าบัญญัติเหมือนกัน อินทรีย์ก็
อายตนะทั้ง ๖ นั่นเอง อายตนะอินทรีย์ **สมมุติบัญญัติ** สมมุติ
ของคนที่เค้าสมมุติไว้แล้ว มันก็เป็นอย่างเค้าว่าจริงๆ แต่หากไม่

เป็นจริง เป็นจริงอย่างเค้าวาจริง แต่ไม่เป็นจริง คือมันไม่เป็นจริง
ตามของจริง แต่เป็นจริงตามสมมุติ พระพุทธเจ้าท่านบัญญัติไว้
อย่างนี้

จึงว่าธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้าสอนหลายอย่างหลาย
นัย มันเป็นเหตุให้คนไม่ประพฤติปฏิบัติ สงสัยลังเลมาก คน
ประพฤติปฏิบัติแล้ว ธรรมคำสอนของพระองค์สอนของจริง
ทั้งหมด หมดสงสัย หมดลังเล ให้เข้าใจโดยนัยนี้ที่อธิบายมาก็
สมควรด้วยกาลเวลา ด้วยประการฉะนี้

ที่มา: <https://youtu.be/rW3kSZlwjgc>